

BESKÆFTIGELSESMINISTERIET
JAIC

14. november 2006

Sag nr. 7107-0001

Opgave nr. – samlet talepapir – samråd 15. nov

SCH/KWO/LMN/LDB

**Tale til brug for ministerens besvarelse af spørgsmål B
(alm. del) i samrådet i Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg
onsdag den 15. november 2006**

Samrådsspørgsmål B:

”Ministeren bedes redegøre for situationen med udstationeret østeuropæisk arbejdskraft på danske byggepladser. Herunder bedes ministeren redegøre for:

- 1) myndighedernes indsats for at skabe et overblik over antallet af udstationerede, og hvor mange udstationerede, der arbejder på danske byggepladser
- 2) ministerens svar på henvendelse fra Byggefagenes Samvirke i København fra september 2006, og ministerens holdning til forslagene i nævnte henvendelse vedrørende flere ressourcer til politi og anklagemyndighed, bedre registrering og godkendelsesordning, mere synlighed i forbindelse med byggeprojekter, og udvidet strafrette
- 3) opfølgningen på EU kommissionens retningslinjer vedrørende udstationering fra april i år.”

Talepunkt:

Ad spørgsmål 1) og 2)

Den danske overgangsordning

1. maj 2004 blev EU udvidet med 10 nye medlemsstater. For de 8 østeuropæiske medlemsstater valgte Danmark at indføre en overgangsordning.

Overgangsordningen har til formål at sikre ordentlige løn- og ansættelsesvilkår for østeuropæiske arbejdstagere, der tager beskæftigelse i Danmark.

Overgangsordningen har været en succes. Mere end 14.000 arbejdstagere fra de østeuropæiske EU-lande har siden 1. maj 2004 fået en midlertidig arbejdstilladelse. I dag er der ca. 7.200 aktive tilladelser. Udvidelsen har ikke ført til ubalancer på det danske arbejdsmarked.

Tværtimod har arbejdstagerne fra de nye EU-lande kunnet afhjælpe stigende flaskehalsproblemer.

Tjenesteydelseernes fri bevægelighed

Tiltrædelsestraktaten med de 8 østeuropæiske EU-lande giver ikke mulighed for overgangsordninger vedrørende tjenesteydelseernes fri bevægelighed. Siden 1. maj 2004 har virksomheder fra de 8 østeuropæiske EU-lande således kunnet levere tjenesteydelser i Danmark på samme vilkår som virksomheder fra andre EU-lande. Personer, der udstationeres i Danmark, skal

ikke have en opholds- og arbejdstilladelse efter overgangsreglerne.

Udenlandske virksomheder, der udstationerer arbejdstagere, skal under opholdet i Danmark overholde den danske udstationeringslov. De skal således overholde de danske regler om fx arbejdsmiljø, arbejdstid, ferie og ligebehandling.

I Danmark har vi som bekendt valgt, at spørgsmål om løn reguleres gennem forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter. Det gælder også for udenlandske virksomheder, der opererer i Danmark.

Overenskomstdækning kan sikres, enten ved at den udenlandske virksomhed melder sig ind i en dansk arbejdsgiverforening, eller ved at den udenlandske virksomhed indgår en såkaldt tiltrædelsesoverenskomst med en dansk fagforening.

I bestræbelserne på at sikre ordnede løn- og ansættelsesvilkår på udenlandske virksomheder, der opererer i Danmark, kan arbejdsmarkedets parter anvende de kollektive kampskridt, der indgår i det arbejdsretlige system herhjemme.

Mit indtryk er, at arbejdsmarkedets parter står vagt om den danske model. Man ønsker ikke, at staten blander sig med lovgivning på området.

Omgåelse

Vi kan konstatere, at der inden for tjenesteydelsesområdet har været flere sager om omgåelse. Vi har således set konkrete eksempler på, at nogen forsøger at omgå kravet om opholds- og arbejdstilladelse ved at etablere en proformavirksomhed.

Et eksempel har været i forhold til udstationerede vikarer. Her har vi sat en prop i hullet og kræver nu, at arbejdstagere fra de østeuropæiske EU-lande, der udstationeres til Danmark som vikarer, skal have en opholdstilladelse efter overgangsordningen.

Det samlede antal anmeldelser vedrørende illegale arbejdstagere i de tre første kvartaler i år er på ca. 250. Det tilsvarende tal for de tre første kvartaler i 2005 er ca. 430.

Selv om antallet af arbejdstagere fra de østeuropæiske EU-lande er steget markant fra 2005 til 2006, så er antallet af anmeldelser for illegalt arbejde altså faldet i samme periode.

Men uanset hvor lille tallet er, så er det uacceptabelt, at nogen snyder og springer over, hvor gærdet er lavest.

Registrering af udstationerede

Vi skal gøre, hvad vi kan, for at sikre et godt overblik over udenlandske tjenesteydere og udstationerede.

Samtidig må vi holde fast i, at der er fri bevægelighed af tjenesteydelser i EU. Danmark kan ikke indføre særlige forskrifter, som kun gælder udstationering fra østeuropæiske lande. Enhver national forskrift, der udgør en hindring, skal være begrundet i tvingende almene hensyn og må ikke indebære nationalitetsdiskrimination.

Den danske indretning af arbejdsmarkedet betyder, at der sammenlignet med andre lande er snævre rammer for adgangen til myndighedskontrol og registrering af udstationerede.

Tiltag til yderligere registrering af udstationerede vil let komme i konflikt med EU-retten.

Vi har i dag 3 former for registrering, der kan give os et indblik i omfanget af tjenesteydelser og udstationering – E101 blanketten, momsregistrering og registrering i henhold til skattekontrolloven.

E101-blanketter

Den sociale Sikringsstyrelse registrerer E101 blanketter om social sikring. E101 blanketten udstedes til personer, der skal udstationeres til et andet EU-land. Den udstedende myndighed i fx Polen sender kopi af blanketten til Den Sociale Sikringsstyrelse, der registrerer blanketten.

De seneste tal fra Sikringsstyrelsen viser, at styrelsen i perioden 1. januar 2006 til 20. oktober 2006 har registreret næsten

2.900 E101-blanketter. Heraf er ca. 1.700 udstedt til statsborgere fra Polen og de baltiske lande.

Momsregistrering

Udenlandske virksomheder skal registres i SKAT Tønder senest 8 dage, før leveringen af tjenesteydelsen begynder.

SKAT Tønder har oplyst, at der i 2006 frem til 8. november 2006 er blevet registreret 2.940 aktive udenlandske virksomheder, hvoraf 1.575 virksomheder var inden for bygge- og anlægsbranchen.

Til sammenligning kan jeg oplyse, at der i 2005 i alt blev registreret 1.888 aktive udenlandske virksomheder. 790 af disse virksomheder havde deres aktivitet inden for bygge- og anlægsbranchen.

Langt hovedparten af de udenlandske virksomheder inden for bygge- og anlægsbranchen kommer fra Tyskland, Polen og Sverige, hvor Tyskland fører an med 814 virksomheder i år. Fra Polen og Sverige er tallet henholdsvis 480 og 117 i år.

Indberetning i henhold til skattekontrollovens § 7 E

Som et nyt initiativ skal danske bygherrer, der benytter udenlandske virksomheder inden for bygge- og anlægsområdet, efter Skattekontrollovens § 7 E, indberette bl.a. identitetsoplysninger om de personer, som den udenlandske virksomhed udstationerer i Danmark. Også oplysning om arbejdets påbegyn-

delse og afslutning for de enkelte udstationerede skal indberettes. Der er tale om en skærpelse af en allerede eksisterende indberetningsbestemmelse.

Indberetningspligten trådte i kraft 1. juli 2006 som led i Fair Play II og gælder alle danske virksomheder og myndigheder. Private er dog undtaget.

Hovedsigtet med skærpelsen af skattekontrollovens § 7 E er at få et bedre grundlag for vurderingen af, om der indtræder skattepligt til Danmark for de udstationerede, hvilket som hovedregel sker efter 183 dages samlet ophold i Danmark indenfor ét år. Men de oplysninger, der registreres i det såkaldte § 7 E-register, vil også kunne stilles til rådighed for f.eks. udlændingemyndighedernes kontrol af arbejds- og opholdstilladelser. Det fremgår direkte af bestemmelsens forarbejder.

På sigt vil vi gennem denne indberetningspligt få et bedre overblik over udstationerede inden for bygge- og anlægsområdet, hvor hovedparten af udstationeringer finder sted.

Kontrolaktioner

Skattecentrene over hele landet har medio september til medio oktober iværksat aktioner på byggepladser med henblik på kontrol af skattelovgivningen. Mere end 580 byggepladser og over 1.700 personer er blevet kontrolleret. Af de 1.700 personer var 500 personer udlændinge, hvoraf 125 personer ikke havde opholds- og arbejdstilladelse. Disse sager er overgivet til politiet.

Kontrolaktionen har foreløbigt afsløret mindst 15 virksomheder, der ikke havde indberettet i henhold til skattekontrolloven. Det kræver nærmere undersøgelser, om en virksomhed har pligt til at indberette – der er derfor en forventning om, at der reelt er tale om et noget større antal.

SKAT er i færd med at foretage opfølgning af aktionen bl.a. for at vurdere, om de udenlandske personer opfylder betingelserne for udstationering eller arbejdsudleje.

Arbejdstilsynet har i perioden juni til oktober 2006 gennemført tre byggepladsaktioner i hele landet for at sikre overholdelsen af arbejdsmiljøreglerne. 680 byggepladser har fået besøg, og Arbejdstilsynet har afgivet 600 reaktioner, dvs. forbud, strakspåbud, påbud og vejledning.

Af de 600 reaktioner vedrørte ca. 40 overtrædelser foretaget af udenlandsk arbejdskraft, hvoraf cirka halvdelen vedrørte arbejdskraft fra Polen og de baltiske lande. Den anden halvdel vedrørte tysk arbejdskraft.

Politiets indsats

Politiet prioriterer indsatsen mod illegalt arbejde højt. For eksempel har 330 betjente været på efteruddannelse i at håndtere sager vedrørende illegalt arbejde.

Der er blevet udarbejdet en særlig manual i samarbejde mellem relevante myndigheder, der har hjulpet politiet i det konkrete efterforskningsarbejde.

Rigspolitiet har gennemført en evaluering af indsatsen mod illegalt arbejde, hvor alle politikredse er blevet inddraget.

Af evalueringen fremgår det, at de regionale netværk, hvor politi, myndigheder og parter drøfter sager og problemer vedrørende illegalt arbejde, generelt vurderes at være et nyttigt og velfungerende samarbejdsforum.

Evalueringen peger dog også på nogle områder, hvor der kan ske forbedringer: Regelsættet vedrørende østeuropæisk arbejdskraft er kompliceret, og politiet ser gerne, at reglerne på visse områder bliver afklaret nærmere fx i forhold til udstationering og i forhold til chaufførområdet. Samtidig ønskes en bedre udveksling af oplysninger mellem danske myndigheder og i forhold til hjemlandets myndigheder.

Justitsministeriet og Rigspolitiet følger nu op på de konkrete problemer, som evalueringen har identificeret. Justitsministeriet vil redegøre for opfølgningen på næste møde i forligskredsen bag østaftalen i januar 2007.

Samtidig vil den særlige omgøelsesfølgegruppen under Beskæftigelsesministeriet drøfte evalueringen og opfølgningen herpå.

Pr. 1. januar 2007 træder den nye politireform i kraft, hvilket også vil styrke indsatsen mod illegalt arbejde.

Endelig har jeg med glæde noteret mig, at illegalt arbejde eks-plicit er nævnt som et særligt prioriteret indsatsområde i den flerårsaftale for politiet og anklagemyndigheden for 2007-2010, som alle Folketingets partier bortset fra Enhedslisten indgik den 4. november 2006.

Strafferammen

Vi gennemførte allerede i juni 2004 en fordobling af strafferammen for ulovlig beskæftigelse af udlændinge. En arbejdsgiver kan som følge heraf straffes med bøde eller fængsel indtil to år. Bødeniveauet blev endvidere skærpet til 10.000 kr. pr. beskæftiget udlænding pr. påbegyndt måned. Foreligger der skærpende omstændigheder, er bødeniveauet 20.000 kr. pr. beskæftiget udlænding pr. påbegyndt måned.

Herudover kan der ske konfiskation, hvis der er opnået en økonomisk fortjeneste ved ulovlig beskæftigelse af udlændinge.

Vi har også fordoblet strafferammen for ulovligt arbejde for arbejdstagere. En arbejdstager kan som følge heraf straffes med bøde eller fængsel indtil et år. Bødeniveauet blev skærpet til 1.000 kr. pr. måned stigende med 500 kr. for hver måned ud over den første.

Ad spørgsmål 3)**Opfølgning på Kommissionens meddelelse**

Som bekendt har Kommissionen i april i år udsendt en meddelelse om udstationeringsdirektivet. Med afsæt i en række domme fra EF-domstolen udstikker Kommissionen retningslinierne for, hvilke foranstaltninger landene må anvende for at kontrollere og sikre, at udstationeringsreglerne bliver overholdt.

Retningslinierne giver således konkrete eksempler på foranstaltningerne, der ifølge Kommissionen er for vidtgående i forhold til at respektere traktatens bestemmelser om fri bevægelighed af tjenesteydelser.

I meddelelsen præciserer Kommissionen også medlemslandenes informationsforpligtelse efter direktivet. Det enkelte land skal som værtsland sikre, at information er tilgængelig vedr. landets regler om løn- og arbejdsvilkår, som også gælder i forbindelse med udstationering. Medlemslandene skal også sikre, et styrket myndighedssamarbejde på tværs af grænserne i forbindelse med udstationering.

Kommissionens meddelelse har vakt modstand i en række lande, særligt i Tyskland og Frankrig, som har tradition for en omfattende statslig kontrol med udenlandske tjenesteydere. Men også lande som Finland, Belgien, Luxembourg, Østrig og Holland har udtrykt betænkeligheder med meddelelsen.

Meddelelsen griber ikke umiddelbart ind i de eksisterende forhold i Danmark, fordi Danmark lever op til de forpligtelser og de begrænsninger, som Kommissionen udstikker i meddelelsen.

Selvom meddelelsen ikke her og nu har betydning for Danmark, så følges udviklingen omkring meddelelsen nøje, idet vi også fra dansk side lægger afgørende vægt på, at Kommissionen ikke via en meget restriktiv fortolkning får indført uensigtsmæssige begrænsninger i eksisterende kontrolmuligheder og fremtidige ønsker herom.

Det var jo netop det, som Danmark og en række andre lande med held kæmpede for under forhandlingerne om servicedirektivet: At undgå begrænsninger i landenes mulighed for at kontrollere, om løn- og arbejdsvilkår bliver overholdt i forbindelse med udstationering.

Kommissionens meddelelse har for nylig været til behandling i Europa Parlamentets beskæftigelsesudvalg, som har afgivet betænkning om anvendelse af udstationeringsdirektivet. Udvalgets anbefalinger afviger på en række punkter fra Kommissionens meddelelse. Udvalget er fx enigt med Tyskland og Frankrig i, at Kommissionen går for vidt i sin udlægning af domstolens praksis med hensyn til, hvad landene kan kræve fx vedr. dokumentation i forbindelse med udstationering.

Forud for behandling af betænkningen i EU Parlamentet har der været drøftelser mellem embedsmænd fra Tyskland og en række lande, herunder Danmark, om rækkevidden af Kommissionens meddelelse. Mødet gav anledning til, at den tyske regering rettede henvendelse til de tyske EU-parlamentarikere om de tyske synspunkter vedrørende Kommissionens meddelelse.

Tilsvarende har jeg orienteret de to danske EU-parlamentarikere Anne E. Jensen og Ole Christensen om det tyske initiativ og synspunkter, som jeg i øvrigt har stor forståelse for.

Kommissionens meddelelse og EU-Parlamentets betænkning har stor relevans - også for den løbende diskussion i forligskredsen bag Østaftalen om muligheden for at få et bedre overblik over udenlandske tjenesteydere og udstationerede i Danmark.

Jeg mener, at der i lyset af Kommissionens meddelelse og Parlamentets betænkning er god grund til at se på muligheden for initiativer, der kan supplere de initiativer, vi allerede har taget vedrørende kortlægning af omfanget af udstationeringer.

Det er således også aftalt i den særlige omgåelsesfølgegruppe i samarbejde med arbejdsmarkedets parter at vurdere muligheder og behov for supplerende initiativer på området.

For mig er det dog afgørende, at evt. nye initiativer bliver så lavbureaukratiske som mulige, at de respekterer den særlige danske model på arbejdsmarkedet, samt at de er i overensstemmelse med EU-retten.